

Jack London

Chúc kẻ lên đường

Dịch giả: Trần Thiện Huy

"Dốc cạn đi!"

"Có điều, Kid này, thể này có phải nặng quá không? Whisky với còn đã là tệ lắm, còn nói đến brandy với tương ớt, lại còn..."

"Dốc cạn đi. Không nhớ ai pha cái rượu này à?" Và Malemute Kid* mỉm cười hiền hòa sau đám hơi nước mù mịt. "Chú mà ở lâu tại đất này như ta, chú em, và phải sống bằng bẫy thỏ và cá hồi, chú sẽ biết là một năm chỉ có một lễ Giáng sinh. Và lễ Giáng sinh mà không có rượu punch cũng nhạt nhẽo như đồ ăn không muối."

"Cha này chỉ được cái nói đúng thôi," Jim Belden Bự con tán thưởng. Jim đã xuống đây từ phần đất của hắn ở Mazy Man để ăn lễ, sau khi, như mọi người đều biết, phải trải qua 2 tháng không có gì ăn ngoài thịt nai. "Còn nhớ cái mẻ rượu tụi mình pha cho bọn Tanana không, bác?"

"Khó quên lắm. Các cậu này, phải xem cả bộ lạc đó say khướt ầu ẩu đã với nhau mới biết khoái - tất cả chỉ vì phù phép của đường và bột chua lên tí men. Lúc đó cậu chưa về đây - Malemute Kid quay lại

nhìn Stanley Prince, tay chuyên gia hầm mỏ trẻ tuổi đến đây được khoảng 2 năm. "Không có đàn bà da trắng ở vùng này, mà thằng Mason lại muốn lấy vợ. Cha của Ruth lúc đó là tù trưởng người Tanana; lão ngăn cản chuyện đó, rồi cả bộ lạc cũng vậy. Châm lăm, hả? Rồi sao, tôi phải dùng đến pound đường cuối cùng của mình, lần đó là lần tôi pha rượu chiến nhất. Giá mà cậu được xem cuộc rượt đuổi, xuôi dòng sông rồi băng qua quăng đồng trống."

"Còn cô nàng da đỏ?" Louis Savoy, gã người Pháp cao kều hỏi, thích thú; gã đã nghe nói về trò chơi ngông cuồng này ở vùng Forty Mile mùa đông trước.

Malemute Kid, một tay kể chuyện có duyên bẩm sinh, kể lại toàn bộ không thêm thắt câu chuyện của vùng đất phía Bắc Lochinvar.

Trong bọn giang hồ sừng sỏ này vậy mà có bao nhiêu gã cảm thấy tim thất lại và băng khuâng nhớ nhung, thèm muốn những cánh đồng nắng ấm miền Nam, nơi cuộc sống hứa hẹn nhiều hơn là một cuộc vật lộn trần trụi với giá lạnh và cái chết.

"Bọn tôi gặp sông Yukon ngay lúc tảng băng vỡ ra đầu tiên trôi qua," anh ta kết chuyện, "và cả bộ lạc đuổi theo sát lưng chỉ cách khoảng 15 phút. Cũng may thế là đủ; bọn tôi gặp được một tảng băng khác và bỏ rơi chúng. Đến lúc bọn họ đến được đồn Nuklukyeto thì cả đồn đã sẵn sàng đón tiếp rồi. Còn về hôn lễ, hỏi cha Rubeau kia kìa; cha làm lễ đấy."

Vị giáo sĩ dòng Tên nhắc tàu thuốc ra khỏi miệng nhưng cũng chỉ có thể cảm ơn bằng một nụ cười hiền từ với cả hai bọn Tin Lành và Công Giáo đều vỗ tay nồng nhiệt.

"*Mị kíp!*" Louis Savoy không kìm được sự xúc động vì câu chuyện lãng mạn. "Cô nàng da đỏ bé nhỏ, thằng Mason gan góc. Khá lăm,

mị kíp!"

Sau đó, khi những ly rượu thiếc bắt đầu chuyển tay ra, Bettles Hũ chìm đứng lên và bắt vào bài hát nhậu nhẹt gã thích nhất:

"Có chàng Henry Ward Beecher

Và bọn thầy giáo lý nhà thờ,

Uống trà sắc từ rễ cây de

Nhưng chắc chắn cứ nói thật ra,

Thì đúng tên của nó chính là

Nước cốt lấy ra từ trái cấm đấy"

"Ô hô, nước cốt lấy ra từ trái cấm đấy," cả bọn say lúy túy cùng gào lên.

Thứ dung dịch kinh khủng của Malemute Kid đã bắt đầu thấm; bọn giang hồ tứ chiếng men bốc bưng bưng bắt đầu tuôn ra khắp vòng quanh bàn đủ kiểu tiểu lâm, hát hồng, và chuyện chiến tích ngày trước. Toàn người xa lạ đến từ hơn chục nước, bọn họ nâng ly chúc rượu lẫn nhau. Prince, người Anh quốc thì chúc cho "Chú Sam, đứa con đầy triển vọng của Tân Thế Giới"; gã Bettles người Mỹ chúc lại sức khỏe của "Nữ Hoàng, cầu Chúa phù hộ bả"; và Savoy cùng với gã lái buôn người Đức Meyers thì cụng ly vì đất Alsace và Lorraine. Rồi Malemute Kid đứng dậy, tay cầm ly, nhìn qua cửa sổ dán giấy dầu đóng một lớp băng dày tới 3 inch. "Chúc sức khỏe kẻ đang lên đường; chúc cho lương thực của y không cạn sớm, bày chó vững chân, và diêm của y không bao giờ bị lép."

Crack! Crack! Vang lên âm thanh quen thuộc của chiếc roi đánh chó, tiếng bày chó tru thê thảm, và tiếng ken két của chiếc xe trượt tuyết đang tiến lại căn nhà nhỏ. Tiếng trò chuyện tạm ngưng để lắng nghe xem ai đang tới.

"Một tay kỳ cựu, sẵn sóc chó trước rồi mới lo cho mình," Malemute Kid thì thầm với Prince, khi nghe tiếng quai hàm bập, tiếng gầm gừ và kêu ăng ăng vì đau, tất cả cho những đôi tai kinh nghiệm biết rằng người lạ đang đánh và dồn bầy chó của họ lùi lại để cho chó của hắn ăn.

Rồi tiếng gõ cửa mọi người chờ đợi, sắc và tự tin, rồi người lạ bước vào. Chói mắt vì ánh sáng, hắn khựng lại ở ngưỡng cửa, cho mọi người một phút để quan sát hắn. Hắn thuộc loại người rất ấn tượng, và trông sáng sủa trong bộ đồ vùng cực bằng len và lông thú. Đứng cao tới 6 feet 2 hay 3, vai rộng và ngực nở cân đối, bộ mặt cạo nhẵn của hắn đổ bóng lên vì lạnh. Băng đóng đầy bộ lông mày dài và lông mi hắn, những dải vải trên phần tai và cổ dính vào chiếc mũ da sói thả lỏng thòng xuống, hắn đúng thật là vua Băng Giá vừa bước ra khỏi đêm tối. Đeo bên ngoài chiếc áo khoác Mackinaw là một dây lưng gắn khuy sắt đeo hai khẩu Colt và một con dao săn, thêm vào trên tay ngọn roi đánh chó không thể thiếu, và một khẩu súng săn kiểu mới và lớn nhất, bắn không khói.

Một sự im lặng lúng túng rơi xuống, nhưng câu chào nồng nhiệt của hắn "Có gì vui không, các bác?" làm tình hình trở lại thoải mái, và ngay sau đó, hắn bắt tay với Malemute Kid. Tuy hai người chưa bao giờ gặp, nhưng cùng nghe nói về nhau và nhận ra người kia ngay. Một vòng giới thiệu quanh bàn rồi đến một cốc rượu punch được đẩy cho hắn trước khi hắn kịp giải thích chuyển đi của mình.

"Chiếc xe trượt tuyết kiểu rọ, ba người, tám con chó, qua đây bao lâu rồi?"

"Đã hai ngày nay. Bác đuổi theo tụi nó à?"

"Phải, bầy chó của tôi. Lùa hết đi ngay trước mũi tôi, lũ đê. Hai ngày

nay càng lúc tôi càng đến gần chúng - đột nữa là đuổi kịp."

"Không ngán tụi nó chơi lại sao?" Belden lên tiếng hỏi góp chuyện, trong khi Malemute Kid đặt ấm cà phê lên lò và mài chiên thịt mỡ với thịt nai.

Người lạ vỗ nhẹ hai khẩu súng, đầy ngụ ý.

"Bác đi khỏi Dawson hồi nào?"

"Mười hai giờ"

"Đêm qua chứ gì?" tất nhiên là thế.

"Trưa nay."

Tiếng rì rào kinh ngạc nổi lên khắp phòng. Đúng là kinh ngạc thật, vì lúc đó mới đúng nửa đêm; chạy 75 dặm đường bờ sông gồ ghề đâu phải là chuyện đùa trong 12 tiếng đồng hồ.

Tuy nhiên câu chuyện rồi cũng nhả ra, quay sang đề tài những chặng đường hồi nhỏ. Trong khi gã trẻ tuổi mới đến ăn bữa ăn qua quýt của mình thì Malemute Kid quan sát tỉ mỉ nét mặt hắn. Không cần lâu, gã cũng xác định được rằng đây là một khuôn mặt đang hòng, chân thật và cởi mở, và gã thấy ưa tay này. Tuổi vẫn còn trẻ mà các nếp nhăn đã hằn sâu nét nhọc nhằn và khổ cực. Mặc dù cặp mắt xanh của hắn đầy vẻ linh hoạt khi nói chuyện và hiền lành khi nghỉ, nó cũng sẵn sàng loé lên ánh thép nếu cần phải động thủ, đặc biệt là khi yếu thế. Quai hàm nặng nề và cằm vuông biểu lộ tính cách chai lì và bất khuất. Cũng không phải vì những đường nét của con sư tử mà khuôn mặt thiếu đi một sự mềm mại nào đó, một vẻ gì đó của nữ tính, nói lên một con người tình cảm.

"Đây là chuyện tôi và bà lão nhà tôi lấy nhau," Belden kết thúc câu chuyện tình khá hào hứng của lão. "Chúng con về đây, thưa bố", cô ấy nói. "A, sao không chết mẹ mày đi," ông cụ bảo nàng, rồi bảo tôi

"Jim, phải rồi, cởi ngay cái bộ đồ vía của anh ra. Tôi muốn trước bữa tối anh phải cày xong một khoảng coi được ngoài đám ruộng 40 mẫu kia." Rồi ông cụ quay sang cô ấy và nói: "Còn mày, Sal, đi vào rửa đám bát đĩa kia cho tao." Thế rồi ông cụ làm như có vẻ buồn ngủ và hôn nàng. Tôi đang sung sướng thì ông nhìn thấy và gầm lên "À, Jim! Cứ yên chí là tôi đã quét dọn chuồng ngựa cho anh ở rồi đấy." "Ông có con cái gì còn ở Mỹ không?" Người lạ hỏi.

"Chẳng có gì. Sal chết trước khi sinh để được đưa nào. Thế nên tôi mới sang đây." Belden lơ đãng châm tẩu thuốc của lão trong khi nó còn cháy, rồi tươi sắc mặt hơn, hỏi lại "Còn chú thì sao, lấy vợ chưa?"

Để trả lời, người lạ mở đồng hồ ra, gỡ sợi dây cột bằng da, đẩy sang cho Belden. Lão khơi ngọn đèn dầu, nhìn bên trong chiếc vỏ vẻ xét đoán, rồi chửi thề thán phục, chuyển sang cho Louis Savoy. Lão này "*mị kíp*" mấy lần rồi mới trao lại cho Prince, và ai cũng thấy tay lão hơi run và mắt lão có vẻ gì đó dịu lại. Cứ thế, chuyển qua những bàn tay chai đá, tám hình được gắn vào đó của một thiếu phụ, kiểu người hiền thực mà đám đàn ông này mơ ước, ẵm đứa con thơ trước ngực. Ai chưa đến lượt được xem kỳ quan đó thì không giấu nổi vẻ tò mò; những người đã thấy thì ngồi yên để lòng về dĩ vãng. Bọn người có thể đương đầu với cơn đói là người, bệnh hoại huyết khắc nghiệt, hay cái chết thảm trong chiến tranh và tai họa, lại có thể mềm lòng như đàn bà và trẻ con chỉ vì bức hình xa lạ một người đàn bà và con trẻ.

"Tôi cũng chưa gặp mặt đứa nhóc nữa; con trai, cô ấy nói, hai tuổi rồi." Người lạ vừa nói vừa nhận lại báu vật của mình. Hắn lưu luyến nhìn bức hình một lúc, rồi đóng cái vỏ lại và quay đi, nhưng cũng

không kịp dấu được dòng lệ cố nén.

Malemute Kid dẫn hắn đến một chiếc giường, và chỉ cho hắn nằm nghỉ.

"Gọi tôi dậy sau đúng 4 tiếng. Nhớ kỹ giùm." hắn chỉ nói được có thế và ngay sau đó đã thở những nhịp nặng nề của một giấc ngủ vì mệt nhọc.

"Nói có quỷ thần, gã này cũng độc đáo thật," Prince bình luận. "Ngủ ba tiếng sau 75 dặm đi xe chó, rồi lại đi ngay. Ai đấy, bác Kid?"

"Jack Westondale. Ở đây cũng ba năm rồi, vẫn tay trắng chỉ được có cái tiếng là làm việc như trâu, và cả đóng chuyện xui xẻo. Tôi cũng không quen, nhưng Sitka Charley có nói chuyện về gã."

"Coi bộ cũng khổ, có vợ trẻ đáng yêu như vậy mà phải bỏ bao nhiêu năm ở cái chỗ quỷ tha ma bắt này; cứ một năm ở đây dài muốn bằng hai năm chỗ khác."

"Cái tội của hắn là hắn rất chất phác và cứng đầu. Hai lần hắn gom hết tiền để cá độ, cả hai lần đều thua sạch."

Đến đây câu chuyện bị gián đoạn vì cái mồm oang oang của Bettles, bởi vì tình cảm nhớ nhung gì cũng qua rồi. Cả bọn lại quên ngay những tháng năm ảm đạm trong nếp sống buồn tẻ và lao động khổ ải để nhập vào cuộc vui náo nhiệt. Chỉ có Malemute Kid là có chuyện gì trong lòng không bỏ qua được, và nhiều lần nhìn đồng hồ về bồn chồn. Một lần gã đeo bao tay và đội lên chiếc mũ da hải ly, rồi ra khỏi nhà đi loanh quanh nhà kho.

Gã cũng không chờ được tới lúc đã dặn, và đánh thức người khách lạ dậy sớm hơn 15 phút. Tay khổng lồ trẻ tuổi bị tê cóng khá chặt vật, và phải chà xát một lúc mới đứng dậy nổi. Hắn lạng chạng cách khổ sở ra khỏi căn nhà nhỏ, nhận thấy bây chớ đã thắng cương cần

thận và mọi thứ đã sẵn sàng chỉ chờ lên đường. Cả hội ra chúc hấn may mắn và đến nơi sớm, còn Linh mục Roubeau vội vàng ban phúc cho hấn rồi dẫn đầu cả đoàn ủa trở vào nhà; để hiểu thôi vì dưới cái lạnh 74 độ âm (độ F) mà đứng để tai và tay phơi ra thì không tốt chút nào.

Malemute Kid tiến người lạ đến con đường chính, xiết tay gã thật chặt và căn dặn:

"Trong xe đã có một trăm pound trứng cá hồi. Bầy chó có thể cầm cự bằng số đó lâu ngang với 150 pound cá; cậu không mua được thức ăn cho chó ở Pelly, như cậu chắc đã trù tính đâu." Người khách lạ giật mình, mắt sáng quắc lên, nhưng vẫn không ngắt lời. "Không kiếm đâu được đồ ăn cho cả người lẫn chó trước khi tới trạm Năm Ngón Tay, và hai trăm dặm đường đó thật sự rất chậm. Coi chừng chỗ băng tan trên sông Ba Mươi Dặm và nhớ đi vòng phía trên La Barge.

"Làm sao ông biết? Chắc chắn tin tức không thể tới đây nhanh hơn tôi?"

"Tôi không biết, ngoài ra, tôi cũng không muốn biết. Nhưng cậu chưa bao giờ làm chủ bầy chó cậu đang đuổi theo hết. Sitka Charley bán lũ chó cho đám ấy từ mùa Xuân trước. Nhưng hấn có bảo tôi cậu là người đáng hoàng, và tôi tin hấn. Tôi đã nhìn kỹ mặt bạn, thấy bạn ưa được. Tôi cũng còn thấy - khốn nạn thật chứ- bỏ chỗ sung sướng như vậy tới đây, còn vợ, còn con..." Tới đây Malemute Kid tháo bao tay và rút túi ra.

"Không, tôi không cần đâu." Hai hàng lệ đóng thành băng giá trên đôi má người khách lạ, khi hấn xiết chặt tay Malemute Kid.

"Vậy đừng có thương xót lũ chó, con nào gục phải gỡ ngay khỏi dây

kéo, mua con khác, và nếu phải cân ký chó mỗi pound trả mười đô cũng còn rẻ. Đến Năm Ngón Tay, Cá Hôi Nhỏ, và Hootalinqua có thể mua chó được. Nhớ đừng để chân ướt," -lời khuyên cuối cùng -"Cứ đi khi nào còn trên 25 độ, nếu xuống thấp hơn thì phải nhóm lửa và thay bít tất."

Mười lăm phút chưa qua khỏi, thì tiếng chuông cửa báo hiệu người tới. Cửa mở, và một tuần cảnh miền Tây Bắc bước vào, cùng với hai tay đánh xe chó lai da đỏ. Giống như Westondale, họ đều vũ trang kỹ và có vẻ mệt mỏi. Bọn người lai sinh ra để làm nghề này nên chịu đựng một cách dễ dàng, còn tay tuần cảnh trẻ tuổi trông thật thảm hại. Nhưng tính ương bướng làm anh ta không chịu chậm bước, và sẽ thúc đẩy cho đến khi anh ta ngã gục trên đường.

"Westondale đi khỏi từ lúc nào?" Người tuần cảnh lên tiếng hỏi. "Hắn có dừng lại đây, phải không?" Câu hỏi thật thừa, vì những vết xe đã trả lời rất rõ.

Malemute Kid bắt được cái nhìn của Belden, và lão này biết ý trả lời lảng đi, "Cũng khá lâu rồi."

"Nào, ông bạn, nói thật đi," người tuần cảnh cảnh cáo.

"Thầy có vẻ muốn tóm hắn dữ. Hắn gây gỗ gì ở dưới Dawson hay sao?"

"Cướp của sòng Harry McFarland 40,000; ra quầy chuyển ngân đổi lấy check trả tiền ở Seattle, và nếu tôi không bắt được hắn thì ai đi mà cản hắn về đó lấy tiền? Hắn đi khỏi lúc nào?"

Bao nhiêu cặp mắt cố nén sự hào hứng, vì Malemute Kid đã ra hiệu ngầm, và người tuần cảnh trẻ nhìn quanh gặp toàn những khuôn mặt lăm lè.

Bước về phía Prince, người tuần cảnh tiếp tục hạch hỏi. Dù chàng

khổ tâm khi nhìn thấy bộ mặt cương trực của người đồng bào, Prince đành phải trả lời ầm ừ về cuộc hành trình.

Viên tuần cảnh nhận ra cha Roubeau, người không thể nói dối.

"Mười lăm phút trước," nhà tu hành trả lời, "nhưng hấn và lũ chó đã nghỉ ngơi 4 tiếng rồi."

"Đã đi 15 phút rồi, lại còn được nghỉ nữa chứ! Chúa ơi!" Người tuần cảnh lùi lại, gần như muốn quy vì kiệt lực và thất vọng, lẩm bầm gì đó về cuộc rượt đuổi từ Dawson đến đây hết 10 tiếng đồng hồ và đàn chó cũng đã hết sức rồi.

Malemute Kid ấn vào tay người tuần cảnh cốc rượu punch; uống xong, gã quay ra cửa, ra hiệu cho hai người đánh xe đi theo. Nhưng hơi ấm và viễn ảnh được nghỉ ngơi thật quá quyến rũ, nên hai gã phản đối kịch liệt. Malemute Kid rất rành thứ tiếng Pháp bồi địa phương này, bèn chồm lắng nghe họ.

Hai gã thề sống thề chết rằng bầy chó đã hết sức rồi, rằng chưa được 1 mile thì đã phải bắn con Siwash và Babette, số còn lại cũng chẳng khá gì, tốt nhất hãy cứ để người và vật cùng nghỉ ngơi một lát. Người tuần cảnh quay sang nhìn Malemute Kid "Cho tôi mượn năm con chó?"

Gã kia lắc đầu không đáp.

"Tôi sẽ ký cho ông một chi phiếu năm ngàn, dưới tên đại úy Constantine. Đây, giấy tờ của tôi đây, tôi có toàn quyền."

Lần nữa lời từ chối câm lặng.

"Vậy tôi sẽ trưng dụng nhân danh Nữ Hoàng."

Mỉm cười vẻ không tin, Kid liếc nhìn kho vũ khí đầy đủ của mình, và tay người Anh, nhận thấy mình bất lực, quay ra cửa. Nhưng vì bọn lái xe vẫn phản đối, anh ta quay ngoắt sang bọn họ, vẻ hung dữ, chửi

chúng là đồ đàn bà và chó ghê. Bộ mặt bè bè của tên lai lớn tuổi đỏ bừng lên giận dữ và hấn nặng nề đứng dậy, hứa chắc như bắp là sẽ đưa vị trưởng đoàn của hắn đi cho đến lúc rã cẳng, và sẽ hoan hỉ chôn thầy anh ta trong tuyết.

Người tuần cảnh trẻ - dùng hết ý chí của mình- bước vững vàng ra cửa, cứ như đã lại sức rồi. Nhưng ai cũng hiểu và thầm phục hành động kiêu hãnh của gã - cách nào thì gã cũng không thể che dấu nét thống khổ trên mặt mình. Bao phủ bởi giá buốt, lũ chó đang khoanh tròn trên tuyết, gần như không có cách nào buộc chúng đứng dậy nổi. Những con vật khốn khổ tru lên dưới làn roi sắc nhọn, vì bọn đánh xe đang tức giận và tàn bạo. Cả đến khi con Babette đầu đàn được gỡ ra khỏi xe, chúng cũng không sao nhúc nhích nổi.

"Đồ vô lại bần tiện, lại còn nói láo!" "Kẻ cắp!" "Không bằng một thằng da đỏ!" Rõ ràng là họ rất giận, thứ nhất vì đã bị lừa dối, thứ hai vì cái luân lý của miền Bắc này, nơi sự ngay thật được coi là đức tính quý báu nhất, đã bị xúc phạm. "Thế mà mình lại còn đi giúp nó nữa chứ, sau khi biết hết mọi chuyện." Mọi cặp mắt quay sang buộc tội Malemute Kid, trong khi gã đứng lên từ trong góc nhà chỗ gã đang sẵn sóc cho con Babette và lặng lẽ nốc cạn chén rượu cuối cùng.

"Đêm nay lạnh thật, các cậu, lạnh kinh đi ấy." Lời bào chữa bắt đầu nghe như chẳng ăn nhập vào đâu cả. "Các cậu đều đã đi đường trường, và hiểu rõ nó như thế nào. Đừng bỏ lại một con chó khi nó ngã gục. Các cậu mới nghe có một bên. Trong những kẻ đã ăn chung mâm, ngủ chung giường với các cậu hay tôi, chưa có ai trong sạch hơn Jack Westondale đâu. Mùa thu năm ngoái, hắn gom hết tiền bạc được 40,000, trao hết cho Joe Castell, để mua cổ phần Dominion. Đáng lẽ hôm nay hắn đã là triệu phú. Nhưng trong khi hắn

ở lại thị trấn Circle để chăm sóc người bạn bị hoại huyết, thằng Castell đã làm gì? Nó vào sòng McFarlands, chơi quá tay và thua sạch. Ngày hôm sau người ta thấy xác nó trong đồng tuyết. Cậu Jack khốn khổ kia đã dự tính mùa Đông này trở về với vợ và đứa con chưa bao giờ thấy mặt. Các cậu cũng thấy là hán chỉ lấy đúng số tiền tay đồng chí kia đã thua: 40 ngàn. Thế đấy, giờ hán đã đi rồi; các cậu còn định làm gì nữa?"

Malemute Kid nhìn quanh các quan tòa, ghi nhận sự dịu lại của mọi bộ mặt, rồi nâng cốc lên: "Vậy thì chúc cho kẻ lên đường đêm nay, chúc cho lương thực của y không cạn sớm, bày chó vững chân, và diêm của y không bao giờ bị lép và..."

"Chúc cho bọn tuần cảnh lạc đường hết!" Bettles gào lên, giữa tiếng vỡ của những chiếc cốc rỗng.

* Đây là cách đặt tên đầy hình tượng nhưng phi ngữ pháp kiểu người Da đỏ. Có thể có nghĩa là Con dê con câm hay Thằng nhóc câm. Đây là 1 nhân vật xuất hiện trong 4 truyện ngắn của Jack London. Vì không bao giờ có một giải thích xuất xứ cái tên này, tôi đành phải giữ nguyên không dịch.

Trần Thiện Huy dịch